

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum, Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam Secularium quam Religiosorum

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

17. Horas Canonicas quotidie religiose persolvere, seu preces Canonicas insigni attentione recitare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

2. Confes. c.

2.

Lib. 3. Ep. 9.

S. Augustinus Tu Domine semper aderas misericorditer fauens & amarissimis aspergens offensionib. omnes illicitas iucunditates meas.

S. Cyprianus: magis optamus & cupimus contumelias & iniurias singulorum clementi patientia vincere quam sacerdotali licentia vindicare.

SIGNVM XVII.

*Horas Canonicas quotidie religiose & cum deuota cordis attentione tanquam persol-
sum seruitutis sue persol-
uere.*

dist. 29. c.
fina.

IN variis Episcoporum Synodis variæ leges la-
tae sunt de diuino officio à Clericis certis horis
peragēdo. I. Synodi Toletanæ primæ verba sunt:
Si quis presbyter, aut diaconus, vel quilibet Clericus Ec-
clesiæ deputatus, si intra ciuitatem fuerit, aut in quolibet
loco in quo Ecclesia est, & ad quotidianum psallendū
officiū matutinis vel vespertinis horis ad Ecclesiam
conuenerit, deponatur a Clero, si tamen castigatus ve-
niam ab Episcopo per satisfactionem noluerit prom-
reri.

Cap. 131.

Patres Cō-
cilij aquisg.
prescrip-
se Canoni-
ce Regulā.

2. Regula Canonicis in Concilio Aquisgra-
nensi 1. sub Ludouico Imp. 1. anno Domini 816.
prescripta (quam nostra Cathedr. Ecclesia mo-
nast. habet manuscriptam) Srudeant, ait, summo-
re Canonici prædictas horas vigilantissima cura custodi-
re, & in his diuinum officium humiliter ac deuote persol-
uere. Mox enim vt datum fuerit signum festinato omni-

ad Ecclesiam conueniant, qua non pompatice aut inho-
 nelle, vel incompote, sed cum reuerentia & Dei timore cil.
 ingrediantur religiosissime illic standum & psallendum
 est. Omnes ab otiosis sermocinationibus auditum pariter
 castigant & lingua, in Ecclesia cum timore & veneratio-
 nes stantes aut orent, aut cantet, aut legant, aut audiat. *secularium*
 Laudes Deo in communi persoluentes, pro suis populorū-
 que oblationibus viuunt, delictis Dominum exorent. De-
 bent quoque iuxta Apostolum primo omnium ab his fieri
 obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actio-
 nes, pro omnibus hominibus. Caueant etiam ne pro requie
 sibi in locis diuino cultui mancipatis concessa otio tor-
 peant, sed magis in persoluedis diuinis laudibus prom-
 ptiores ac deuotiores existant, & per hanc quietem bene-
 ciprantes ad eam quæ sine caret peruenire valeant. Qui
 vero has horas frequentare, & in his (vt dignum est) cæle-
 ste neglexerit officium persolvere digna inuectione corri-
 piatur, vt & ipse emendetur, & ceteri timorem haben-
 tes huiusmodi negligentia caueant. Qui segniter aut
 corde ad matutinum aut ad aliud quodlibet diuinum
 obsequium peragendum occurrerit, dignum est vt non cū
 aliis in choro sed omnium vltimus, aut certe (vt erubescere
 discat) in loco huiusmodi negligentibus a Prælati
 constituto stet, foris vero nullatenus remanere præsumat
 ne otio aut fabulis vacet, & à Dei laudibus penitus alie-
 nus existat. Psallentium in Ecclesia Domino mens con-
 cordare debet cum voce vt impleatur illud Apostoli (1.
 Cor. 14. v. 15.) psallam spiritu, psallam & mente. Quoniā
 quamuis vbiq; Dominum per potentiam, præsentiam,
 & essentiam diuinitatis nouerimus esse, præcipue tamen
 eum, cum diuino assistimus officio per gratiam nobis cre-
 dimus adesse, de qua re Beda venerabilis presbyter in ex-
 posit.

V. To. 3. C8
 Omnia fere
 collegia Ca
 non. nunc
 fundata
 sunt secun-
 dum hanc.
 Regulam.
 c. Tim. 2.

Preparat se
 ad diuinū
 officium huius
 militate
 & contri-
 tione. Ter-
 ribilis est
 locus iste
 vt canit
 Ecclesia.
 Conueniāt
 ad Ecclesiā
 antequam
 officium sit
 inceptum.
 Ca. 132.

posit. Euangelij Luca ita dicit: Non lateb, crebro Angelus
electis inuisibili adesse praesentia, ut eos vel ab hostibus
lidi defendant insidiis, vel maiori coelestis desiderij gratia
sustollant, Apostolo testante qui ait. Nonne omnes admi-
stratorij spiritus sunt? &c. maxime tamen Angelici spiritus
nobis adesse credendi sunt cum diuinis specialiter in-
cipamur obsequiis, id est, cum Ecclesiam ingressi vel in
lectionibus sacris aurem accommodamus, vel psalmodiam
operam damus, vel orationi incumbimus, vel etiam missarum
solemnia celebramus, unde ait Prophetas: in conspectu
Angolorum psallam tibi. Nec dubitare licet ubi corpus
& sanguinis dominici geruntur mysteria supernorum
cuius adesse conuentus. unde studendum est solerter, ut
cum Ecclesiam vel ad diuina laudis debita soluenda, vel
ad agenda missarum solemnia intramus, semper Ange-
lica praesentia memores cum timore & veneratione con-
petenti coeleste compleamus officium. & ne si (quod absit)
id negligenter aut inhoneste, vel tepide expleuerimus, &
ad perficiendum pigri aduenerimus, in sententiam qua
dicitur: Maledictus homo qui opus Dei fecerit negligenter,
miserabiliter labamur. Ergo solerti industria nobis
obseruandum est, ne quid in Ecclesia Dei ineptum, ne quid
indecent, aut cogitatione, aut verbis, aut actibus perpetr-
mus quatenus & conspectu Angelorum (al. Dominus) in-
igni efficiamur, & Dominus ad nos veniens non quod con-
demnet in nobis sed potius quod remuneret inueniat. Ta-
les ad legendum, cantandum, & psallendum in Ecclesia
constituantur, qui non superbe sed humiliter debitas do-
mino laudes persoluant & suauitate lectionis ac melo-
dia, & doctos demulceant, & minus doctos erudiant, plus
que velint in lectione vel cantu populi adificationem quam
popularem vanissimam adulationem. Studendum sum-
mopere

Heb. 1.

Ps. 139.
ca. 132.

Jer. 48.

ca. 133.

ca. 137.

in opere cantoribus est ne donum sibi diuinitus collatum
vitiis sordeat, sed potius illud humilitate, castitate, &
sobrietate, & ceteris sanctorum virtutum ornamentis
exornent, quorum melodia animos populi circumstantis
ad memoriam amoremque coelestium non solum subli-
mitate verborum sed etiam suauitate sonorum erigat.
Cantorem autem sicut traditum est a sanctis patribus
& voce & arte praeclarum illustremque esse oportet, ita,
ut per illectamenta dulcedinis animos incitet audien-
tium. Psalmi in Ecclesia non cursim & excelsis atque in-
ordinatis seu intemperatis vocibus sed plane & dilucide
& cum compunctione cordis recitentur, ut & recitan-
tium mens illorum dulcedine pascatur, & audientium
aures illorum pronuntiatione demulceantur: Hæc &
multa alia lege in Regula Canonicorum vide et-
iam Concilium Agathense (quod citatur in de-
cretalibus) dolentes de celebrat. Miss. ca. presby-
ter) & Lateranense habitum sub innocen-
tione. III.

ca. dolentes
de celebrat.
Miss.

3. In Cornelio Senonensi Anno 1528. consti-
tutum fuit, ut laudes diuinæ non cursim ac fe-
stinanter sed tractim cum pausa decenti (præ-
sertim in media cuiuslibet versiculi Psalmorum)
reuerenter ab omnibus persoluantur: ut Cleri-
ci in Choro seruent grauitatem quam locus &
officium exposcunt, non cum aliis confa-
bulantes seu colloquentes aut litteras, seu
scripturas alias legentes, & cum psallendi
gratia ibidem omnes conueniant, muta aut
clausa labia non habeant, sed omnes præsertim
qui maiori funguntur honore in psalmis hym-
nis, & canticis Deo alacriter modulentur
cum

Tit. de de-
cret. mor.
c. 17.

cum dicitur Gloria Patri &c. omnes confurgant cum nominatur gloriosum nomen Iesu, omnes caput inclinent, nemo ibidem cum horę in comuni cantantur legat vel dicat priuatim officium &c. Eadem in concilio Basil statuta sunt ca. 17. & simile quid in Colonienſi vt de Archiep. cathed. coll. Eccl. c. 5. vt & in Hildeſemenſi & Treuirenſi Colonienſe Concilium excipit eum quem alius officium Eccleſiæ aut publicum alio ſtatim recipit.

4. *Misnenſis Eccleſia* olim nullo neque diurno neque nocturno tempore à cantu vacabat, & hymnis cœleſtis concentus perpetuitatem inſtata diuinas laudes quolibet diei noctiſque momento celebrabat. Eſtque laudanda Erneſti Albertique Saxonię Principum religioſa libertas qui continentem illum chorum inuenerunt annuiſque fructibus ſtabilitum & fundatum liquerunt: P. Ioan. Bruſ. lib. 3. de inſtit. Chriſti pueri.

Lib. 12. hiſt.
c. 47.

5. *Nicephorus* narrat quod zeno Episcopus puero coniunctionem ſceminæ auerſatus totum in miniſterio Dei fuerit, atque vbi ad eam peruenit ſenectutem vt iam centeſimum attingeret, num haud quaquam vnquam neglexit aut pretermiſit receptos, ſtatosque vel matutinos, vel vespertinos hymnos Dei, & reliquum ſacri miniſterium ſuum, principio pſalmodiarum eſſe, eiſque præire ſolitus, niſi grauis interueniens morbus eum impediuiſſet.

*Tract. de ordine an-
ſiphonarij.*

6. *Amalarius Fortunatus* Episc. Treuirenſis ait: Debitores ſumus nos qui ex oblationibus fidelium

uimus tam pro eorum peccatis intercedere quam pro no-
stro.

7. Radulphus Decanus olim Tungtensis (li. de *V. Locum*
obseru. prop. 8.) omnes, inquit, Ecclesiastici ad librum de labore
Psalmorum per diligens studium merito debent se trans- *Etc.*
fere, ut ea quae tenentur quotidie orare & psallere di-
scant intelligere & sic intelligendo gustent interiore gu-
sta dulcedinem ipsius sapientiae, salutaris scilicet libri, di-
uinae laudis. S. Hieron. ad Rusticum. Discatur psalte-
rium ad verbum.

8. S. Bernardus ad Canonicos: Moneo vos pure *V Dionys.*
semper & strenue laudibus interesse diuinis, strenue qui- *Richel. de*
dem, ut sicut reuerenter ita & alacriter Deo assistatis, *vita Ca-*
non. An. 19
non pigri, non somnolenti, non oscitantes, non parcentes
vocibus, non praeidentes verba dimidia, non integra trā-
sientes, non factis & remissis vocibus muliebre quiddam
balba de nare sonantes, sed viriliter dignum est sonitu, &
affectu voces S. Spiritus depromentes: pure vero ut nihil
aliud cum psallitis, quam quod psallitis, cogitetis.

SIGNVM XVIII.

Divina officia per se, non per substitutos, obire
& cum effectu, celebrando & cantando,
non instar mutarum statuarum,
ijs adesse, cum sint omnia
personalia.

1. EX diuersis hymnis à S. Ambrosio compo-
sitis & in Ecclesia cum solis, nec non ex
H pre-